

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ

Спеціальність – 011 Науки про освіту (Педагогіка вищої школи)

другий (магістерський) рівень вищої освіти

2016-2017

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ ПЕДАГОГІКИ

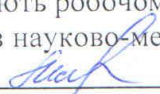
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор
 з науково-методичної та
 навчальної роботи
 Б. Жильцов
 20 16 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОДФ. 08 ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ
 Спеціальність – 011 «Науки про освіту (Педагогіка вищої школи)»
 другий (магістерський) рівень вищої освіти

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
 Ідентифікаційний код 02136554
 Начальник відділу
 моніторингу якості освіти
 Програма № 2676
 (підпис) (прізвище, ім'я, по батьку)
 « » 20 16 р.

Київ 2016

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.
Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи _____ Машовець М. А.

Робоча програма «Інноваційні процеси в освіті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальності 011 «Науки про освіту (Педагогіка вищої школи)», галузь знань 01 «Освіта», 2016. - 34 с.

Розробник:

Козак Людмила Василівна, доктор педагогічних наук, доцент кафедри теорії та історії педагогіки, старший науковий співробітник НДІ освітології.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки
Протокол № 1 від "07" вересня 2016 року.

Завідувач кафедри _Хоружа Л.Л.

 (Хоружа Л.Л.)
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)
" 04 " _____ вересня 2016 року

УДК 37 : 001. 895] (073.8)
ББК 74в 052р30-211

Інноваційні процеси в освіті. Програма навчальної дисципліни. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 37 с.

Розробник:

Козак Людмила Василівна, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Рецензенти:

Батечко Ніна Григорівна, доктор педагогічних наук, доцент, провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії освітології Київського університету імені Бориса Грінченка;

Біда Олена Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри соціальної педагогіки, дошкільної та початкової освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

УДК 37 : 001. 895] (073.8)
ББК 74в 052р30-211

©Л.В. Козак, 2016
© Київський університет імені
Бориса Грінченка, 2016

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.	5
Структура програми навчальної дисципліни...	8
I. Опис навчальної дисципліни	8
II. Тематичний план навчальної дисципліни.	9
III. Програма	10
Змістовий модуль I. <i>Педагогічна інноватика</i>	10
Змістовий модуль II. <i>Педагогічна неологія</i>	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Інноваційні процеси в освіті»	15
V. Плани семінарських занять	16
VI. Завдання для самостійної роботи.....	25
VII. Карта самостійної роботи студента.....	28
VIII. Система поточного та підсумкового контролю.....	29
IX. Методи навчання.	31
X. Методичне забезпечення курсу.....	32
XI. Питання для самоперевірки.	32
XII. Рекомендована література	33
Основна	33
Додаткова	35
Інформаційні ресурси.....	36

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасному етапові розвитку освіти в Україні властиве активне впровадження освітніх інновацій, спрямованих на модернізацію освіти згідно із вимогами часу, новітніх надбань науки, культури і соціальної практики. Це актуалізує проблему дослідження інноваційних процесів в освіті які є дієвим чинником підвищення якості освітніх послуг, зростання творчого потенціалу учасників навчального процесу. Тому підготовка майбутніх викладачів вищої школи до управління інноваційними процесами у вищій школі та розробки освітніх інновацій сьогодні розглядаються як одне із найважливіших завдань розвитку вищої освіти.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено на основі освітньо-наукової програми підготовки магістрів згідно із навчальним планом за спеціальністю 011 Науки про освіту.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги навчального матеріалу, який повинен опанувати магістрант відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, загальних, фахових та спеціальних компетентностей, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень магістрантів.

Навчальна дисципліна «Інноваційні процеси в освіті» є теоретичною і світоглядною основою фахової підготовки магістрантів до майбутньої професійно-педагогічної діяльності в галузі освіти. Дисципліна орієнтована на розвиток інноваційного мислення магістранта і передбачає підготовку викладача, здатного виокремлювати педагогічні проблеми та шукати способи їх ефективного вирішення у процесі професійної діяльності. Викладання курсу дозволить наблизити майбутню професійну діяльність викладачів до створення, оцінювання і реалізації інновацій у сфері освітньої діяльності. Тому в навчальній програмі представлені підходи до розуміння інновацій, інноваційних процесів, інноваційної професійної діяльності та способів її реалізації, формування готовності до інновацій, включаючи проектування й експертизу освітніх інновацій.

Мета навчальної дисципліни – розвиток творчого мислення та професійної компетентності магістрантів у галузі освіти шляхом формування умінь вирішувати нові професійні завдання, зокрема, завдання дослідження, проектування, управління та експертизи у сфері освітніх інновацій.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглибити знання магістрантів про сутність інновацій та інноваційних

процесів в освіті;

- виробити у магістрантів уміння самостійно орієнтуватися в різних видах інноваційної діяльності, співвідносити їх з передовим педагогічним досвідом;
- формувати вміння експертизи педагогічних інновацій, інноваційного розвитку навчального закладу, вивчення рівня готовності педагогів до здійснення інноваційної професійної діяльності;
- виробити вміння проектувати, реалізовувати і розповсюджувати інноваційний педагогічний досвід;
- ознайомити магістрантів з нормативно-правовими основами менеджменту інновацій;
- формувати готовність магістрантів до інноваційної професійної діяльності.

Місце навчальної дисципліни в професійній підготовці майбутнього педагога. Зміст навчальної дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» базується на системі знань, умінь і універсальних компетентностей, отриманих під час вивчення комплексу гуманітарних, загальнопедагогічних, профільних дисциплін у рамках бакалаврату та дисциплін за програмою магістратури. Вивчення курсу орієнтоване на розвиток цілісного сприйняття ролі інноваційних процесів у забезпеченні якості освіти, їх взаємозв'язку з минулим і майбутнім.

Навчальна дисципліна «Інноваційні процеси в освіті» містить два розділи «Педагогічна інноватика» та «Педагогічна неологія».

У процесі вивчення дисципліни важливо зосередити увагу магістрантів на *засвоєнні знань* основних категорій, понять і термінів педагогічної інноватики та педагогічної неології; тенденцій розвитку освіти в сучасному світі; джерел зародження нового у педагогіці; сутності, специфіки, класифікацій і видів інновацій в освіті; основних напрямів інноваційних процесів в освіті; особливостей інноваційної професійної діяльності викладача вищої школи.

У результаті вивчення дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» *магістранти набувають уміння та навички:*

- аналізувати державну політику щодо реформування та модернізації системи освіти;
- збирати, аналізувати, систематизувати і оцінювати інформацію з питань інновацій та інноваційних процесів в освіті;
- визначати пріоритетні напрямки інноваційних процесів в системі вищої освіти України;
- узагальнювати перспективний педагогічний досвід, використовувати надбання викладачів-новаторів у власній професійній діяльності;
- здійснювати теоретично обґрунтоване оцінювання педагогічних інновацій;
- вибирати педагогічно доцільні технології для реалізації поставленої мети;

- розробляти і реалізовувати методики і технології навчання, а також аналізувати результати процесу їх використання в освітніх закладах;
- організовувати та проводити дослідно-експериментальну діяльність;
- володіти операціями аналізу, синтезу, співставлення, порівняння педагогічних явищ і процесів для вирішення різних професійних завдань.

Внаслідок опанування змісту навчальної дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» у магістрантів формуються такі **фахові компетентності**:

- виявлення інтересу до різних аспектів інноваційної професійної діяльності;
- спроможність ефективно планувати та організовувати інноваційний освітній процес у вищій школі (чітко визначати дидактичну мету, відбирати відповідний зміст, методи, застосовувати варіативні форми навчання);
- здатність відбирати та доцільно застосовувати інноваційні та інтерактивні технології навчання у вищій школі;
- володіння методикою експертизи педагогічних інновацій;
- здатність до постійного самовдосконалення задля підвищення власного рівня професійної компетентності;
- спроможність організовувати сприятливе особистісно-розвивальне середовище для взаємодії у системі «викладач-студент»;
- здатність до реалізації рефлексивних здібностей в осмисленні й подоланні стереотипів мислення, утворенні нового інноваційного змісту; переосмислення особистісного та професійного досвіду, що сприяє формуванню нових професійних стандартів; самоаналізу результатів особистісно-професійної поведінки і діяльності.

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» спрямований на опрацювання нормативних документів, основної та додаткової літератури, виконання творчих проектів, різних видів науково-дослідницької роботи.

Від магістрантів вимагається: ведення тематичного словника, опрацювання наукових джерел з кожної теми за формою, яка обирається самостійно, але передбачає визначення особистого ставлення до змісту джерела (за бажанням), доповнення списку рекомендованих джерел самостійно підібраними до кожної теми науковими працями, які відображають напрями наукових уподобань.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 120 год., із них 16 год. – лекції, 16 год. – семінарські заняття, 8 год. – модульний контроль знань, 80 год. – самостійна робота.

Вивчення магістрами навчальної дисципліни «Інноваційні процеси в освіті» завершується комплексним заліком.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс:	Напря́м, спе́ціальність, осві́тньо-квалі́фікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>4 кредити</i></p> <p>Змістові модулі: <i>2 частини, 4 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>120 годин</i></p> <p>Тижневих годин: <i>2(4) години</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань 01 Освіта</p> <p>Код та найменування спеціальності:</p> <p>011 Науки про освіту</p> <p>Галузь науки Педагогіка вищої школи</p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>магістр</i></p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки: <i>5-й.</i> Семестр: <i>9</i></p> <p>Аудиторні заняття: <i>32 години,</i> з них: Лекції (теоретична підготовка): <i>16 годин</i> Семінарські заняття: <i>16 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>8 годин</i> Самостійна робота: <i>80 годин</i></p> <p>Вид підсумкового контролю: <u><i>залік.</i></u></p>

Прим. 1 модуль – 30 годин

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів, тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Модульний контроль
Частина I. ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА								
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ								
1.	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.	14	4	2		2	10	
2.	Інноваційні процеси в системі освіти.	14	4	2		2	10	
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>		30	8	4		4	20	2
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ								
3.	Сутність та зміст інноваційної діяльності викладача вищої школи.	14	4	2		2	10	
4.	Інновації у змісті та технологіях навчання.	14	4	2		2	10	
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>		30	8	4		4	20	2
Частина II. ПЕДАГОГІЧНА НЕОЛОГІЯ								
Змістовий модуль III. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НЕОЛОГІЇ								
5.	Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці.	14	4	2		2	10	
6.	Наукова педагогічна творчість як основа створення інновацій.	14	4	2		2	10	
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>		30	8	4		4	20	2
Змістовий модуль IV. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ								
7.	Форми, методи та прийоми розвитку творчого мислення фахівців.	14	4	2		2	10	
8.	Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості фахівця.	14	4	2		2	10	
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>		30	8	4		4	20	2
<i>Разом за навчальним планом</i>		120	32	16		16	80	8

III. ПРОГРАМА

Частина I. ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Лекція 1. ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА У СТРУКТУРІ НАУКОВОГО ЗНАННЯ (2 год.)

Інновації та глобальні освітні тенденції. Пріоритетні завдання сучасної освіти в контексті інноваційних змін. Інноваційна політика держави в галузі освіти. Основні напрями модернізації освіти в Україні. Соціальні та наукові передумови виникнення педагогічної інноватики. Педагогічна інноватика як вчення про створення, оцінювання і використання педагогічних інновацій. Об'єкт, предмет та завдання педагогічної інноватики. Взаємозв'язок педагогічної інноватики з іншими науками. Основні категорії та поняття педагогічної інноватики: «інновація», «новація», «педагогічна інновація», «інноваційна педагогічна діяльність», «інноваційний освітній процес», «інноваційна освіта», «інноваційна школа», «інноваційна особистість». Методологічні засади педагогічної інноватики.

Основні поняття теми: педагогічна інноватика, інновація, новація, педагогічна інновація, інноваційний педагогічний процес, інноваційна педагогічна діяльність, інноваційна освіта, інноваційна особистість, педагогічна неологія, педагогічна дифузійологія, педагогічна праксеологія.

Семінар 1. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання (2 год.)

Лекція 2. ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У СИСТЕМІ ОСВІТИ (2 год.)

Сутність інноваційного освітнього процесу. Закономірності перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами. Види структур інноваційного процесу. Етапи педагогічної інновації («життєвий цикл нововведення»): зародження нової ідеї; створення нововведення; освоєння нововведення; розповсюдження нововведення; стабілізація нововведення; рутинізація нововведення; іррадіація нововведення. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів. Основні напрями інноваційних процесів в системі освіти на сучасному етапі її розвитку.

Основні поняття теми: інноваційний освітній процес, структура інноваційного процесу, етапи педагогічної інновації, життєвий цикл інновацій, стабілізація, рутинізація нововведення, іррадіація нововведення, модернізація.

Семінар 2. Інноваційні процеси у системі освіти (2 год.)

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Лекція 3. СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА (2 год.).

Сутність інноваційної професійної діяльності викладача. Мотивація інноваційної діяльності викладача як найважливіша умова її реалізації. Креативність як суттєва характеристика інноваційної діяльності. Дослідницькі вміння як невід’ємна складова інноваційної діяльності викладача. Методологічні та технологічні компетенції у сфері інноваційної діяльності. Рефлексія як механізм генезису інноваційної діяльності й зростання викладача-інноватора. Особистісно-професійний саморозвиток викладача як важлива умова педагогічних інновацій. Зміст та етапи інноваційної діяльності викладача: педагогічний пошук і зародження педагогічної інновації; створення педагогічної новації (моделювання – створення ідеального образу, моделі бажаного нововведення; проектування, конструювання, розробка програми реалізації нововведення, попередня експертиза); реалізація (організація, експериментування, управління оцінювання, оформлення результатів); рефлексія педагогічного нововведення (самооцінка зробленого, самоконтроль і корекція). Готовність до інноваційної діяльності як важлива професійна якість педагога. Критерії, показники та рівні готовності викладача до інноваційної діяльності. Методи діагностики готовності викладача до інноваційної діяльності.

Основні поняття теми: інноваційна діяльність викладача, педагог-новатор, інноваційна компетентність педагога, рівні прояву готовності педагога до інноваційної діяльності, професійні якості педагога-новатора.

Семінар 3. Готовність викладача до інноваційної діяльності (2 год.).

Лекція 4. ІННОВАЦІЇ У ЗМІСТІ ТА ТЕХНОЛОГІЯХ НАВЧАННЯ (2 год.).

Сучасні інноваційні дидактичні ідеї та концепції. Студеноцентроване навчання як сучасна парадигма вищої освіти. Орієнтація змісту освіти на розвиток загальних та фахових компетентностей фахівця. Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм. Індивідуально-творчий та дослідницький підхід до побудови освітнього процесу. Особливості навчання на основі дослідження. Сучасні технології навчання: кейс-метод, метод проектів, ігрове моделювання.

Основні поняття теми: інновації, інноваційна ідея, парадигма, концепція, компетентність, компетентнісний підхід, дослідницький підхід, технологічний підхід, студентоцентроване навчання, навчання, засноване на дослідженнях, технологія навчання, проектне навчання.

Семінар 4. Педагогічні інновації у вищій школі (2 год.).

Частина II. ПЕДАГОГІЧНА НЕОЛОГІЯ

Змістовий модуль III.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НЕОЛОГІЇ

Лекція 5. ПЕДАГОГІЧНА НЕОЛОГІЯ ЯК НАУКА ПРО СТВОРЕННЯ НОВОГО У ПЕДАГОГІЦІ (2 год.).

Предмет і завдання педагогічної неології. Передумови та чинники появи нового в педагогіці (соціокультурні чинники, соціально-психологічні чинники, психологічні чинники). Основні категорії та поняття педагогічної неології: нове в педагогіці, ознаки нового, типи педагогічних новацій, умови створення нового, новизна педагогічного засобу, критерії новизни, готовність нового до освоєння та використання, етапи створення нового, творчість, педагогічна творчість.

Класифікація педагогічних нововведень. Поділ нововведень у відповідності із їх причетністю до тої чи іншої частини навчально-виховного процесу. Поділ нововведень за масштабом (об'ємом) перетворень. Групування нововведень за інноваційним потенціалом. Основні джерела інноваційних педагогічних ідей.

Проблеми включення педагога в інноваційний процес. Ригідність, догматизм і консерватизм як особистісні перепони в інноваційній діяльності. Класифікація учасників інноваційного процесу (за Е. Роджерсом). Фактори прийняття рішення про використання (невикористання) нововведення: соціальні, соціально-психологічні, особистісно-професійні. Загальне уявлення про антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.

Основні поняття теми: педагогічна неологія, нове, новизна, інновація, нововведення, типи нововведень, новатори, ранні реалізатори, рання більшість, пізня більшість, консерватори, антиінноваційні психологічні бар'єри.

Семінар 5. Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці (2 год.).

Лекція 6. НАУКОВА ПЕДАГОГІЧНА ТВОРЧІСТЬ ЯК ОСНОВА СТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ (2 год.).

Характеристика понять: «творчість», «педагогічна творчість», «наукова творчість», «наукова педагогічна творчість», «передовий педагогічний досвід», «педагогічне новаторство», «творчий педагог», «педагогічне проектування».

Сутність наукової педагогічної творчості, її рівні. Вимоги до результату наукової педагогічної творчості. Науково-дослідна робота в педагогічній галузі як основна організаційна форма наукової творчості педагога.

Передовий педагогічний досвід. Види передового педагогічного досвіду (раціоналізаторський, новаторський). Критерії оцінки передового педагогічного досвіду. Форми поширення передового педагогічного досвіду.

Педагогічне новаторство. Співвідношення понять «педагогічне новаторство», «передовий педагогічний досвід», «наукова педагогічна творчість». Етапи науково-дослідної роботи та педагогічного новаторства.

Проектування педагогічних нововведень. Освітні маршрути, стандарти, технології, освітні і навчальні програми як продукти проектування в освіті. Основні процедури проектування педагогічних нововведень.

Основні поняття теми: нове, творчість, педагогічна творчість, наукова творчість, наукова педагогічна творчість, науково-дослідна робота в галузі педагогіки, передовий педагогічний досвід, педагогічне новаторство, педагогічне проектування, формування творчої особистості педагога.

Семінар 6. Наукова педагогічна творчість викладача (2 год.).

Змістовий модуль IV. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

Лекція 7. ФОРМИ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ (2 год.).

Поняття творчої особистості. Творчі якості. Творча активність. Творчий розвиток. Креативність. Творчі здібності. Стадії творчого розвитку особистості.

Засоби діагностики креативності та творчих якостей особистості.

Умови розвитку творчої особистості фахівця у навчальному процесі.

Технології організації навчального процесу, спрямованого на розвиток творчої особистості. Методи активізації і стимуляції творчої діяльності студентів (Г. С. Альтшуллер, В.О. Моляко, Л.Б. Єрмолаєва-Томіна, В.В. Рибалко, В.А. Семиченко та ін.), методи і прийоми стимулювання творчої активності

студентів (С. О. Сисоєва), евристичні техніки навчання (А. В. Хуторський).

Основні поняття теми: творча особистість, творча діяльність, творчі якості, творча активність, творчий розвиток, креативність, творчі здібності, структура творчої діяльності, умови розвитку творчої особистості, творчі задачі, метод евристичних запитань, метод аналогій, метод «мозкового штурму», метод синектики, метод фокальних об'єктів, метод прогнозування.

Семінар 7. Форми, методи та прийоми розвитку творчої особистості фахівця у процесі навчання (2 год.).

Лекція 8. ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ (2 год.).

Поняття «інтерактивність», «інтерактивне навчання», «інтерактивні методи навчання», «інтерактивні технології». Особливості інтерактивного навчання. Вимоги до застосування інтерактивних технологій. Результати теоретичних досліджень, експериментальної перевірки та впровадження в практику технологій інтерактивного навчання (А. Вербицький, О. Комар, П. Лузан, О. Пометун, Л. Пироженко та ін.). Розробка інтерактивної технології навчання дорослих (С. Сисоєва). Критерії ефективності інтерактивних технологій навчання. Використання аналізу проблемних ситуацій, дискусій, рольових та ділових ігор у навчальному процесі. Структура групової дискусії. Етапи навчального заняття з використанням групової дискусії. Функції та структура ігрової діяльності. Технологія організації та проведення рольових та ділових ігор.

Основні поняття теми: інтерактивне навчання, інтерактивні методи, інтерактивні технології, навчання у співробітництві, дискусія, ігрові технології, симуляція, імітація, рольова гра, ділова гра.

Семінар 8. Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості фахівця (2 год.).

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Інноваційні процеси в освіті»

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год.,
самостійна робота – 80 год., модульний контроль – 8 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II		Змістовий модуль III		Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Загальні засади педагогічної інноватики		Особливості інноваційної діяльності викладача		Теоретичні засади педагогічної неології		Розвиток творчої особистості фахівця	
Кількість балів за модуль	59 балів		49 балів		59 балів		49 балів	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	Інноваційні процеси у системі освіти	Сутність та зміст інноваційної діяльності викладача вищої школи	Інновації у змісті та технологіях навчання	Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці.	Науково-пед. творчість як основа створення інновацій	Форми, методи та прийоми розвитку творчої особистості.	Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості.
К-ть балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Теми семінарських занять	Педагогічна інноватика у структурі наукового знання	Інноваційні процеси у системі освіти	Готовність викладача до інноваційної діяльності	Педагогічні інновації у вищій школі	Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці.	Науково-пед. творчість викладача	Форми, методи та прийоми розвитку творчої особистості.	Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості.
К-ть балів	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал	1 бал
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)	Табл. 6.1 (5 балів)
Робота на семінарах	10 балів	10 балів	10 балів		10 балів	10 балів	10 балів	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)		Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсум. контр	ПМК							

У. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Семінар 1.

Тема. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Які передумови виникнення педагогічної інноватики?
2. Як пов'язана педагогічна інноватика з іншими науками?
3. Що є предметом педагогічної інноватики? У чому полягають її завдання?
4. Яка структура педагогічної інноватики?
5. Які основні поняття та категорії педагогічної інноватики?
6. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інновація» та «новація», «педагогічна інновація» та «освітня інновація»?
7. У чому специфіка педагогічних інновацій?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 2.

Тема. Інноваційні процеси у системі освіти (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. У чому ви вбачаєте спільність і відмінність понять «інноваційний процес», «інноваційний освітній процес», «інноваційний педагогічний процес»?
2. Які закономірності перебігу інноваційних педагогічних процесів?
3. Які принципи управління інноваційними освітніми процесами?
4. Чому важливо знати структуру й динаміку розвитку інноваційних освітніх процесів?
5. Які існують типи структур інноваційного освітнього процесу?
6. Які необхідні умови для ефективності інноваційних процесів у системі освіти?
7. Які інноваційні процеси сьогодні в системі вищої освіти України?

II. Захист творчого проекту.

Рекомендована література

Основна:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. [Електронний ресурс] / 2014 – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> – Назва з екрана.

2. *Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти* (Наказ Міністерства від України від 14.08.2013 № 1176) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://guonkh.gov.ua/normative/nakazi_monu/140/5487.html – Назва з екрана.
3. *Національна доктрина розвитку освіти* [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
4. *Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року* (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Назва з екрана.
5. *Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності* (від 07.11.2000 № 522) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2111> – Назва з екрана.
6. *Проект Концепції «Нова школа. Простір освітніх можливостей»* <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%2016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
7. *Біла книга національної освіти України* / Т.Ф. Алексеєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.
8. *Дичківська І.М.* Інноваційні педагогічні технології: підручник. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
9. *Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху.* Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
10. *Інноваційні пошуки в сучасній освіті* / Г. М. Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. – К.: Логос, 2005. – 220 с.
11. *Інноваційні процеси в освіті: Навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів* / М.О.Аузіна, А.М.Возна; Нац. банк України, Львівський банківський ін-т. – Львів: ЛБІ НБУ, 2003. – 103 с.
12. *Інновації як основа змін освітньої практики.* Інформаційно-методичний збірник /Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2005. – 160 с.
13. *Огнев'юк В.О.* Освіта в системі цінностей сталого людського розвитку : [моногр.] / В.О.Огнев'юк. – К.: Знання України, 2003. – 450 с.
14. *Паламарчук В. Ф.* Першооснови педагогічної інноватики. – К., 2005. – 417 с.
15. *Сластенин В. А., Подымова Л. С.* Педагогика: Инновационная деятельность. – М.: ИЧП «Издательство Магистр», 1997. – 308 с.
16. *Урський В. І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.
17. *Феномен інновацій: освіта, суспільство, культура: монографія* / за ред. В. Г. Кременя. – К.: Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.

Допоміжна література:

1. *Інновації як фактор модернізації та підвищення якості вищої освіти: Бібліогр. показник (1995-2006)* / Укл. Н. В. Артикуца, О. М. Клоченок, Т. О. Ліщук; НаУКМА. – К.: Стилос. 2006. – 630 с.

2. *Козак Л. В.* Науковий тезаурус інноваційної освіти / Л.В. Козак // Освітологія: науково-методичний щорічник, польсько-українське / українсько-польське видання // За ред.: Віктора Огнев'юка, Тадеуша Левовицького, Світлани Сисоєвої. – К.: ВП «Едельвейс». – 2013. – Випуск II. – С. 74-81.
3. *Козак Л. В.* Сучасні підходи до класифікації педагогічних інновацій / Л.В. Козак // Сучасні стратегії університетської освіти: якісний вимір: матеріали Міжнародної наук.-практ. конфер. (28 – 29 березня 2012 р.). / заг. ред. В. О. Огнев'юка. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2012. – С. 227 – 232.
4. *Козак Л. В.* Інновації в системі вищої педагогічної освіти: теоретичний аспект / Л. В. Козак // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць – К. Університет, 2010. – Вип. 3. – Ч.1. – С. 207 – 216.
5. *Кушнір В., Кушнір Г., Рожкова Н.* Інноваційність освіти як дидактичний принцип / В. Кушнір, Г. Кушнір, Н. Рожкова // Рідна школа. – 2012. – №6 (990). – С.3–8.
6. *Нейматов Я.М.* Образование в XXI веке: тенденции и прогнозы. - М.: Алгоритм, 2002. – 480с.
7. *Огнев'юк В. О.* Осягнення освіти : Підсумки ХХ століття. – К. : Навч. книга, 2003. – 111 с.
8. *Паламарчук В. Ф., Даниленко Л.І.* Тенденції розвитку інноваційних процесів у вищій освіті України. Вісник післядипломної освіти: Збірник наукових праць. Випуск 1 / Ред. кол.: В.В.Олійник (гол. ред.) та ін. – К., 2005. – С. 154. – 167.
9. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234> – Назва з екрана.
10. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.
11. *Хуторской А. В.* Педагогическая инновация : учебное пособие для студентов высших учебных заведений, обучающихся по педагогической специальности / А. В. Хуторской. – Москва : Академия, 2008. – 256 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Семінар 3.

Тема. Готовність викладача до інноваційної діяльності (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Які особливості інноваційної діяльності викладача вищої школи?
2. Який зміст інноваційної педагогічної діяльності?
3. У чому виявляється сутність готовності викладача до інноваційної

діяльності?

4. Які складові інноваційної компетентності викладача?
5. На яких рівнях виявляється готовність викладача до інноваційної діяльності?
6. Які професійні та особистісні якості притаманні викладачу-інноватору?
7. На скільки доцільною, на ваш погляд, є діагностика готовності викладача до інноваційної діяльності?
8. Які методи розвитку інноваційної поведінки викладача ви вважаєте найбільш ефективними?

II. Захист творчого проекту.

Семинар 4.

Тема. Педагогічні інновації у вищій школі (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Які основні положення студентоцентрованого навчання? Чому його розглядають як сучасну парадигму вищої освіти?
2. Які особливості запровадження компетентнісного підходу у вищу школу?
3. Як здійснюється індивідуально-творчий підхід до побудови освітнього процесу у вищій школі?
4. Які особливості навчання, заснованого на дослідженнях?
5. Як застосовується метод проектів у вищій школі?
6. Як реалізується метод ситуаційного навчання (*кейс-стаді*) у вищій школі?
7. За якими критеріями визначається ефективність педагогічних інновацій у вищій школі?

II. Захист творчого проекту.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Положення Міністерства освіти і науки України «Про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності» від 07.11.2000 р., № 522.
2. Деля В. П. Формирование и развитие инновационной образовательной среды гуманитарного вуза: Научное издание. – М.: ООО «ДЕ-ПО», 2008. – 484 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 349 с.
4. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г. О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 124 с.
5. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / Г. М. Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. – К.: Логос, 2005. – 220 с.

6. *Інновації як основа змін освітньої практики*. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 160 с.
7. *Козак Л. В.* Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоевої. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.
8. *Навроцкий А.И.* Высшая школа: теория и практика модернизации. – Х.: Изд-во Харьк. нац. ун-та имени В.Н.Кармазина, 2007. – 196 с.
9. *Освітні технології: Навч.-метод. посібник/* О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.
10. *Селевко Г. К.* Педагогические технологии авторских школ. М.: НИИ школьных технологий, 2005. – 192 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
11. *Уруський В.І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В. І. Уруський. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Додаткова література:

1. *Инновационная* политика высшего учебного заведения / [Девяткина М.А., Мирошникова Т. А., Петрова Ю.И. и др.]; под ред. Р.Н. Федосовой. – М. ЗАО «Издательство «Экономика», 2006. – 178 с.
2. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234> – Назва з екрана.
3. *Стрельников В. Ю.* Інноваційні технології навчання. Методичний посібник. - Полтава, 2004.
4. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика – рычаг образования [Электронный ресурс] / А. В. Хуторской. – Режим доступа : <http://eidos.ru/journal/2005/0910-19.htm> – Загл. с экрана.
5. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НЕОЛОГІЇ

Семінар 5.

Тема. Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Що є предметом педагогічної неології? Які завдання педагогічної неології?
2. Які передумови та чинники появи нового в педагогіці?
3. Які ознаки нового в педагогіці?
4. За якими критеріями визначається новизна педагогічного засобу?

5. Які існують класифікації педагогічних інновацій?
 6. Як класифікують педагогів по відношенню до нововведень?
 7. Що необхідно зробити для успішного подолання психологічних бар'єрів у професійній діяльності викладача?
- II. Захист творчого проекту.

Семинар 6.

Тема. Науково-педагогічна творчість як основа створення освітніх інновацій (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Якою є сутність понять «творчість», «педагогічна творчість», «наукова педагогічна творчість»?
2. Які вимоги ставляться до результату науково-педагогічної творчості?
3. Яка структура науково-дослідної роботи? Чим вона відрізняється від структури педагогічного новаторства?
4. За якими етапами відбувається вивчення перспективного педагогічного досвіду?
5. Які існують форми поширення перспективного педагогічного досвіду?
6. Які етапи проектування новацій на різних рівнях педагогічного процесу? (зміст і технології навчання)?
7. Які необхідні умови для розвитку творчих здібностей викладача?

II. Захист творчого проекту.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 349 с.
2. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г. О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2006. – 124 с.
3. Інновації як основа змін освітньої практики. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОІППО, 2005. – 160 с.
4. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоевої. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.
5. Козлова О. Г. Методика інноваційного пошуку вчителя : Навч.-метод. посібник / О. Г. Козлова. – Суми : ВВП «Мрія – 1» ЛТД, 1998. – 96 с.
6. Николко В. Н. Творчество как инновационный процесс / В. Н. Николко. – Симферополь: Таврия, 1994. – 191 с.

7. *Пономарев Я.А.* Психология творчества и педагогика / Я. А. Пономарев. – М.: Педагогика, 1976. – 280 с.
8. *Поташник М.М.* Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт / М. М. Поташник. – К.: Радянська школа, 1988. – 187 с.
9. *Селевко Г. К.* Педагогические технологии авторских школ. М.: НИИ школьных технологий, 2005. – 192 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).
10. *Сисоєва С. О.* Основи педагогічної творчості: Підручник / С. О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
11. *Сисоєва С. О.* Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 С.
12. *Уруський В.І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В. І. Уруський. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Додаткова література:

1. *Андреев В. И.* Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности / В.И. Андреев. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 228 с.
2. *Богоявленская Д. Б.* Пути к творчеству / Д. Б. Богоявленская. – М.: Знание, 1981. – 96 с.
3. *Вишнякова П. Ф.* Креативная психодиагностика / П. Ф. Вишнякова. — Минск, 1995.- 290 с.
4. *Кан-Калик В. А., Никандров Н.Д.* Педагогическое творчество / В. А. Кан-Калик, Н.Д. Никандров – М.: Педагогика, 1990. – 141 с.
5. *Моляко В.А.* Творческая одарённость и воспитание творческой личности / В.А. Моляко. – К.: Знание, 1991. – 40с.
6. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234>
7. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

Семинар 7.

**Тема. Форми, методи та прийоми розвитку творчої особистості фахівця
(2 год.)**

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. У чому полягає сутність творчої діяльності студентів?
2. Як правильно організувати творчу діяльність студентів у навчальному процесі?
3. Який зміст і складові технологій стимулювання творчої активності студентів?
4. Які особливості застосування навчальних і навчально-творчих задач у розвитку творчих якостей особистості?
5. Характеристика евристичних методів: евристична бесіда, мозковий штурм, синектика, аналогія, метод фокальних об'єктів та ін.
6. Які особливості застосування евристичних методів розв'язання творчих задач у вищій школі?

II. Захист творчого проекту.

Семінар 8.

Тема. Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості фахівця (2 год.)

План заняття

I. Питання для обговорення.

1. Яка мета та завдання інтерактивного навчання у вищій школі? Які вимоги висувуються до застосування інтерактивних технологій?
2. За якими етапами розробляється інтерактивна технологія навчання?
3. Які форми і методи можна віднести до інтерактивного навчання?
4. Які особливості застосування ігрових технологій у вищій школі?
5. Що спільного та відмінного в організації та проведенні рольової і ділової гри?
6. У чому особливості проведення навчальної дискусії? Її значення у розвитку творчих якостей фахівця?
7. Яка мета, завдання та особливості проведення тренінгу креативності та розвитку творчих здібностей фахівця?

II. Захист творчого проекту.

Список рекомендованої літератури

Основна література:

1. *Альтшуллер Г. С.* Алгоритм изобретения / Г. С. Альтшуллер – М.: Московский рабочий, 1980. – 231 с.
2. *Дичківська І. М.* Інноваційні педагогічні технології: підручник / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., доповн. – К. : Академвидав, 2012. – 349 с.
3. *Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху.* Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г. О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
4. *Козак Л. В.* Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоєвої. – К.: ТОВ

«Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.

5. *Освітні технології: Навч.-метод. посібник*/ О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.

6. *Селевко Г. К.*. Педагогические технологии авторских школ. М.: НИИ школьных технологий, 2005. – 192 с. (Серия «Энциклопедия образовательных технологий»).

7. *Сисоєва С. О.* Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О. Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.

8. *Сисоєва С. О.* Основи педагогічної творчості: Підручник / С. О. Сисоєва. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.

9. *Сисоєва С. О.* Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 С.

10. *Урський В.І.* Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник / В. І. Урський. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Додаткова література:

1. *Андреев В. И.* Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности / В.И. Андреев. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 228 с.

2. *Богоявленская Д. Б.* Пути к творчеству / Д. Б. Богоявленская. – М.: Знание, 1981. – 96 с.

3. *Вишнякова П. Ф.* Креативная психодиагностика / П. Ф. Вишнякова. — Минск, 1995.- 290 с.

4. *Кан-Калик В. А., Никандров Н.Д.* Педагогическое творчество / В. А. Кан-Калик, Н.Д. Никандров – М.: Педагогика, 1990. – 141 с.

5. *Моляко В.А.* Творческая одарённость и воспитание творческой личности / В.А. Моляко. – К.: Знание, 1991. – 40с.

6. *Поляков С. Д.* Педагогическая инноватика : от идеи до практики [Электронный ресурс] / С. Д. Поляков – Режим доступа : <http://setilab.ru/modules/article/trackback.php/234>

7. *Хуторской А. В.* Педагогическая инноватика : методология, теория, практика : Научное издание / А. В. Хуторской. – М. : Изд-во УНЦ ДО, 2005. – 222 с.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ

Тема: Педагогічна інноватика у структурі наукового знання.

- А. Розкрити зміст основних понять теми.
- Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).
- В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:
 - Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інновація», «новація», «педагогічна інновація», «освітня інновація».
 - Підготувати презентацію на тему: «Внесок зарубіжних і українських вчених у становлення та розвиток педагогічної інноватики».

Тема: Інноваційні процеси в системі освіти.

- А. Розкрити зміст основних понять теми.
- Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).
- В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:
 - Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інноваційний освітній процес», «інноваційний потенціал навчального закладу», «інноваційне середовище», «інноваційні ідеї».
 - На основі аналізу нормативних документів охарактеризувати освітні інноваційні процеси, що ініціюються на державному рівні.
 - Окреслити коло проблем вищого навчального закладу на вирішення яких спрямована інноваційна діяльність викладача. Навести приклади гуманістичної спрямованості інноваційних процесів у вищій школі.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема: Сутність та структура інноваційної діяльності викладача

- А. Розкрити зміст основних понять теми.
- Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).
- В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:
 - Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи

до визначення понять: «інноваційна педагогічна діяльність», «інноваційний потенціал педагога», «інноваційна компетентність».

- Охарактеризувати на конкретних прикладах інноваційні стереотипи.
- Визначити професійні та особистісні якості, які необхідні викладачу для здійснення інноваційної професійної діяльності.
- Написати есе на тему: «Кредо педагога інноваційної формації» .

Тема: Інновації у змісті та технологіях навчання

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «парадигма», «студеноцентроване навчання» «компетентність», «компетентнісний підхід», «навчання на основі досліджень», «інноваційна освіта», «інноваційне навчання».
- Провести аналіз інновацій у вищій освіті. Підготувати анотований каталог наукових праць, присвячених проблемам інновацій у вищій школі.
- Порівняти традиційний та інноваційний освітній процес за такими параметрами: цілі, зміст, організація освітньої діяльності, контроль і оцінка.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НЕОЛОГІЇ

Тема: Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

- Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «нове», «новизна», «нововведення», «творчість», «педагогічна неологія», «антиінноваційні бар'єри».
- Навести приклади часткових, модульних і системних педагогічних нововведень у вищій освіті (матеріал оформити у вигляді таблиці).
- Охарактеризувати на конкретних прикладах інноваційні стереотипи.

Тема: Наукова педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «педагогічна творчість», «наукова творчість», «наукова педагогічна творчість», «передовий педагогічний досвід», «педагогічне новаторство», «творчий педагог».

– Зробити порівняльний аналіз продуктів творчої та інноваційної діяльності викладачів вищої школи.

– Підібрати або самостійно розробити вправи на стимулювання творчого мислення викладачів. Запропонувати проект тренінгу креативності для майбутнього викладача вищої школи з використанням розроблених вправ.

Змістовий модуль IV. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

Тема: Форми, методи та прийоми розвитку творчої особистості фахівця

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «творча особистість», «креативність».

– Опрацювати навчально-методичну літературу з теми та підготувати есе на тему «Розвиток творчої особистості як відповідь на суспільний запит щодо людини, яка здатна творчо вирішувати життєві завдання».

– Розробити проект семінарського заняття з використанням евристичних методів стимулювання творчої активності студентів: мозкового штурму, евристичних запитань, фокальних об'єктів, багатомірних матриць, інверсії, емпатії, синектики тощо (за вибором). Підготувати коротку (5хв.) презентацію з моделюванням фрагменту заняття.

Тема: Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості фахівця.

А. Розкрити зміст основних понять теми.

Б. Перевести основну інформацію теми в мову таблиць, схем, графіків (вибір за бажанням).

В. На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання:

– Виписати у термінологічний словник та проаналізувати наукові підходи до визначення понять: «інтерактивне навчання», «аналіз ситуацій», «ігрові технології», «тренінг», «рольова гра», «ділова гра», «дискусія».

– Розробити проект семінарського заняття з використанням методів інтерактивного навчання : кейс-стади, дискусія, навчання у співпраці (за вибором). Підготувати коротку (5хв.) презентацію.

– Розробити проект кураторської години з використанням рольової гри.

Підготувати коротку (5хв.) презентацію.

VII. КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРАНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАТИКИ			
Тема 1. Педагогічна інноватика у структурі наукового знання (10 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	I-II
Тема 2. Інноваційні процеси у системі освіти (10 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	II-III
Змістовий модуль II. ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ			
Тема 3. Сутність та зміст інноваційної діяльності викладача вищої школи (10 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	III-IV
Тема 4. Наукова педагогічна творчість як основа створення педагогічних інновацій. (10 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	IV-V
Змістовий модуль III. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНОЇ НЕОЛОГІЇ			
Тема 5. Педагогічна неологія як наука про створення нового у педагогіці (10 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	V-VI
Тема 6. Наукова педагогічна творчість як основа створення інновацій (10 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VI-VII
Змістовий модуль IV. РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ			
Тема 7. Форми, методи та прийоми розвитку творчого мислення фахівця (10 год.)	Семінарське заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VII-VIII
Тема 8. Інтерактивні технології навчання у розвитку творчої особистості фахівця (10 год.)	Семінарські заняття, індивідуальне заняття, модульний контроль, залік	5	VIII-IX
<i>Разом: 80 год.</i>	<i>Разом: 40 балів</i>		

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни "Інноваційні процеси в освіті" оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 216.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	8	8
2.	Відвідування семінарських занять	1	8	8
3.	Самостійна робота	5	8	40
4.	Відповідь на семінарському занятті	10	6	60
5.	Модульний контроль (1,2,3)	25	4	100
Максимальна кількість балів		216		

Коефіцієнт перерахунку: $216 : 100 = 2,16$

У процесі оцінювання навчальних досягнень магістрантів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, залік.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, письмова відповідь на питання, звіт, проект, есе.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Таблиця 8.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	«відмінно» / «відмінно»	A
82-89	«дуже добре» / «добре»	B
75-81	«добре» / «добре»	C
69-74	«задовільно» / «задовільно»	D

60-68	«достатньо»/ «задовільно»	E
35-59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	F

Загальні критерії оцінювання успішності магістрів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно", подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
"відмінно"	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
"добре"	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді магістра наявні незначні помилки.
"задовільно"	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх під керівництвом викладача.
"незадовільно"	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка "незадовільно" ставиться студентові, який нездатний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без додаткових занять з відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Дослідницькі проекти, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. 8.4 представлено розподіл балів, що присвоюються магістрантам упродовж вивчення дисципліни "Інноваційні процеси в освіті".

Таблиця 8.4

Розподіл балів, що присвоюються магістрантам
Разом: 216 балів

МОДУЛІ								Модульні контроль- ні роботи ЗМ 1, ЗМ 2 ЗМ 3 ЗМ 4	Підсум- ковий контроль залік		
ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3		ЗМ 4					
(семінари, самостійна робота, відвідування лекцій, семінарів)											
Теми 1,2		Теми 3,4,		Теми 5,6		Теми 7,8					
17	17	17	7	17	17	17	7				
								100	-		

Разом: 216 балів

Коефіцієнт перерахунку : $216 : 100 = 2,16$

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на семінарсько-практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання навчальних проектів.

ІІ. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- опорні конспекти лекцій;
- презентація лекційного курсу у програмі PowerPoint;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового тестового контролю);
- друковані джерела, що відображають зміст науки (підручники, посібники, монографії, публікації у фахових виданнях);
- електронні джерела, що відображають зміст науки.

XI. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ

1. Передумови виникнення педагогічної інноватики.
2. Предмет та завдання педагогічної інноватики.
3. Сутність та співвідношення понять «інновація» та «новація», «педагогічна інновація» та «освітня інновація», «інноваційна педагогічна діяльність» та «інноваційний педагогічний процес».
4. Структура педагогічної інноватики.
5. Етапи педагогічних інновацій («життєвий цикл нововведення»).
6. Сутність інноваційної педагогічної діяльності.
7. Структура інноваційної діяльності.
8. Професійні та особистісні якості педагога-новатора.
9. Антиінноваційні бар'єри та шляхи їх подолання.
10. Сутність понять «творчість», «педагогічна творчість», «наукова педагогічна творчість».
11. Сутність понять «творча особистість», «творчі якості», «креативність».
12. Вимоги до результату наукової педагогічної творчості.
13. Структура науково-дослідної роботи та педагогічного новаторства.
14. Технологія педагогічного проектування.
15. Технології стимулювання творчої професійної діяльності педагогів.
16. Діагностика готовності педагога до інноваційної діяльності: завдання, етапи, методи діагностики.
17. Критерії та показники рівня готовності педагога до інноваційної професійної діяльності.

18. Класифікація педагогічних інновацій.
19. Сучасні підходи до оцінювання педагогічних інновацій.
20. Критерії оцінювання педагогічних інновацій.
21. Сутність та співвідношення понять «педагогічна технологія», «інноваційна педагогічна технологія».
22. Сутність та особливості реалізації методу ситуаційного навчання (*кейс-стаді*).
23. Вимоги щодо застосування ігрових технологій навчання.
24. Мета, завдання та особливості проведення тренінгу.
25. Технологія організації та проведення рольової гри.
26. Технологія організації та проведення ділової гри.
27. Технологія проведення дискусії.
28. Технологія проблемного навчання.
29. Технологія навчання на основі досліджень.
30. Евристичні техніки навчання.

ХІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДО ВСЬОГО КУРСУ

Основна література:

1. Закон України «Про освіту». Від 23.05.1991 № 1060-ХІІ [Електронний ресурс] / – 1991. – Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. [Електронний ресурс] / 2014 – Режим доступу: // <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> – Назва з екрана.
3. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р., № 40–IV.
4. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433–IV.
5. Галузева Концепція розвитку неперервної педагогічної освіти (Наказ Міністерства від України від 14.08.2013 № 1176) [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://guonkh.gov.ua/normative/nakazi_monu/140/5487.html – Назва з екрана.
6. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс] / – 2002. – Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року (Указ Президента України №344/2013) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua/documents/15828.html> – Назва з екрана.

8. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (від 07.11.2000 № 522) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z2111> – Назва з екрана.
9. Проект Концепції «Нова школа. Простір освітніх можливостей» <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/21/2016-08-17-3-.pdf>
10. Альтшуллер Г.С. Алгоритм изобретения / Г. С. Альтшуллер. – М.: Московский рабочий, 1980. – 231 с.
11. Біла книга національної освіти України / Т.Ф. Алексєєнко, В.М. Аніщенко, Г.О. Балл [та ін.]; за заг. ред. акад. В.Г. Кременя; НАПН України. – К.: Інформ. системи, 2010. – 342 с.
12. Богданова І. М. Педагогічні інновації в школі підготовки вчителя: кінець ХХ – початок ХХІ століття: Монографія. – Одеса : М.П. Черкасов. – 2009. – 157 с.
13. Делия В.П. Формирование и развитие инновационной образовательной среды гуманитарного вуза: Научное издание. – М.: ООО «ДЕ-ПО», 2008. – 484 с
14. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навчальний посібник / І. М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2012. – 352 с.
15. Інновації як основа змін освітньої практики. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2005. – 160 с.
16. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху. Інформаційно-методичний збірник / Упорядник Г.О. Сиротенко. – Полтава: ПОППО, 2006. – 124 с.
17. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: [монографія] / [Доброскок І.І., Коцур В.П., Нікітчина С.О. та ін.] / наук. ред.. В.П. Коцур; укладач О.І. Шапран. – Переяслав-Хмельницький, Видавництво С.В. Карпук, 2008. – 285 с.
18. Інноваційні пошуки в сучасній освіті / Г. М. Перевознікова (упоряд.); Л.І.Даниленко, В.Ф.Паламарчук (ред.); Центр. ін-т післядипломної пед. освіти АПН України. – К.: Логос, 2005. – 220 с.
19. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія / Л. В. Козак; за ред. докт. пед. наук, проф., член-кор. НАПН України С. О. Сисоєвої. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 600 с.
20. Навроцкий А.И. Высшая школа: теория и практика модернизации. – Х.: Изд-во Харьк. нац. ун-та имени В.Н.Кармазина, 2007. – 196 с.
21. Освітні технології: Навч.-метод. посібник/ О.М. Пехота, А.З. Кіхтенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2002. – 256с.

22. Паламарчук В.Ф. Першооснови педагогічної інноватики. – К., 2005. – 417 с.
23. Перспективні освітні технології: Наук.-метод. посібник / За ред. Г.С. Сизоненко – К.: Гопак, 2000. – 560с.
24. Поляков С.Д. Педагогическая инноватика: от идеи до практики. – М.: Центр «Педагогический поиск», 2007. – 167 с.
25. Пометун О.І., Пироженко Л.В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук. –метод. посіб./ О.І. Пометун, Л.В. Пироженко. За ред. О.І. Пометун. –К.: Видавництво А.С.К., 2003. – С. 8–18; 33–80.
26. Пономарев Я.А. Психология творчества и педагогика. – М.: Педагогика, 1976. – 280 с.
27. Поташник М. М. Педагогическое творчество: проблемы развития и опыт. – К.: Радянська школа, 1988. – 187 с.
28. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості: Підручник. – К.: Міленіум, 2006. – 346 с.
29. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник / С.О. Сисоєва; НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти пророслих. – К.: ВД «ЕКМО», 2011. – 320 с.
30. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: Монографія / С. О. Сисоєва. – К.: ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. – 400 С.
31. Феномен інновацій : освіта, суспільство, культура : монографія / за ред. В. Г. Кременя. – К. : Педагогічна думка. – 2008. – 472 с.
32. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2004. – 207 с.
33. Урський В.І. Формування готовності вчителів до інноваційної діяльності: Методичний посібник. – Тернопіль: ТОКІППО, 2005. – 96 с.

Додаткова література

1. Андреев В.И. Диалектика воспитания и самовоспитания творческой личности /В. И. Андреев. – Казань: Изд-во Казанского ун-та, 1988. – 228 с.
2. Богоявленская Д. Б. Пути к творчеству. – М.: Знание, 1981. – 96 с.
3. Вишнякова П. Ф. Креативная психодиагностика / П. Ф. Вишнякова. – Минск, 1995. – 290 с.
4. Кан-Калик В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество. – М.: Педагогика, 1990. – 141 с.
5. Кіяшко О.О. Інноваційні педагогічні технології підготовки молодших спеціалістів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації: Дис... канд.. пед.. наук. – Луганськ, 2001. – 262 с.

6. Клокар М.І. Психолого-педагогічна підготовка вчителя до інноваційної діяльності: Дисертація на здобуття наук. ст. к.п.н. - К., 1997. – 227 с.
7. Козак Л.В. Теоретичні та організаційно-педагогічні засади професійно-орієнтованого проектного навчання студентів / Л. Козак // Науково-організаційне забезпечення художньо-педагогічної підготовки студентів вищих гуманітарних навчальних закладів : [колективна монографія / Г.Є. Гребенюк, Л.С. Рибалко, О.В. Василенко, В.В. Россіхін; за заг. ред. Г.Є. Гребенюка]. – Ялта: Рекламна агенція «ГІД» РВНЗ КГУ, 2010. – 306 с. – С. 120–144.
8. Козлова О.Г. Підготовка вчителя до інноваційної діяльності в системі післядипломної освіти: Дисертація на здобуття наук. ст. к.п.н.: 13.00.01 – К., 1999. –235 с.
9. Моляко В.А. Творческая одарённость и воспитание творческой личности. – К.: Знание, 1991. – 40с.
- 10.Паламарчук В.Ф., Даниленко Л.І. Тенденції розвитку інноваційних процесів у вищій освіті України. Вісник післядипломної освіти: Збірник наукових праць. Випуск 1 / Ред. кол.: В.В.Олійник (гол. ред.) та ін. – К., 2005. – С. 154. – 167.
11. Резерв успеха – творчество / Под ред. Г. Неймера. – М.: Педагогика, 1989. – 111 с.
- 12.Рыбакова В.И. Управление инновационной деятельностью в образовательных учреждениях региона: Автореферат дисерт. на соиск. уч. ст. канд. пед. наук: 13.00.01. – Ярославль, 1996. – 49 с.
- 13.Самохин В.Ф., Чернолес В.П. Педагогические инновации в системе профессионального образования: цели и сущность // Инновации в образовании. – 2006. – №6. – С. 4–9.
- 14.Сафіулін В.І. Інноваційний пошук нових технологій навчання // Інноваційні пошуки в сучасній освіті /За ред. Л.І. Даниленко, В.Ф. Паламарчук. – К.: Логос, 2004. – С. 53–64.
- 15.Селевко Г.К. Энциклопедия образовательных технологий: В 2 т. Т.1. М.: НИИ школьных технологий, 2006. - 816 с.

16.

Інформаційні ресурси

<http://ru.wikipedia.org/wiki>

http://www.khutorskoy.ru/books/2008/ped_innov/

<http://www.eidos.ru/journal/2005/0910-19.htm>

<http://www.twirpx.com/file/427278/>

http://www.portalus.ru/modules/shkola/rus_readme.php?

<http://novosvit.pp.ua/category/dopomoga-vchitelyu/>

Розробник: *Козак Людмила Василівна*, доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри теорії та історії педагогіки Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма навчального курсу
"ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В ОСВІТІ"